

Klimatkommissionens möte nr 3 / 2023

Mötesprotokoll

**Klimatkommissionens möte fredag 18.8.2023 kl. 14.30-16.15
i mötesrum Rödhamn, lagtinget.**

Närvarande:

Harry Jansson, ordförande
Pia Widén, Hållbart initiativ
Robert Laaksonen, ersättare Hållbart initiativ
Kicki Blomqvist, Socialdemokraterna
Katrín Sjögren, Liberalerna
Robert Mansén, Centern
Lennart Isaksson, Moderat samling
Stellan Egeland, Obunden Samling

Närvarande tjänstemän och sakkunniga:

Gustav Blomberg (mötessekreterare)
Stefan Fransman (deltar på distans)
David Karlsson (sakkunnig)
Anna Häger (sakkunnig - deltar på distans)

Övriga deltagare:

Per-Ove Karlsson, Rundbergs Bil & Service Ab (punkt 1-5)

Protokoll

1. Mötets öppnande
  - a. Mötet öppnas kl 14.30 av ordförande
2. Godkännande av föregående mötesprotokoll
  - a. Mötesprotokollet godkänns med ändringen att det under Övrigt läggs till en punkt om att kollektivtrafiken tas upp på nästkommande möte.
3. Godkännande av agendan
  - a. Agendan godkänns med tillägget att information om kollektivtrafikupphandlingen om tätortstrafiken tas upp under punkten Övrigt.
4. Val av mötets sekreterare
  - a. Gustav Blomberg väljs som mötessekreterare

5. Inköp av HVO (Hydrogenated vegetable oil, dvs biodiesel) till Åland och de utmaningar som finns
- a. Pär-Ove Karlsson på Rundbergs förklarar utmaningarna med inköp av biobränsle från leverantörer. Framför allt är det prisbilden för biodiesel som blir ohållbar för konsumenterna. Enligt honom beror det i huvudsak på det åländska biomandatet som har inneburit att leverantörerna inte får tillgodoräkna sig försäljningen av biodiesel på Åland i Finland då uppfyllandet av det finska biomandatet ska beräknas. År 2018 togs det beslut att landskapsregeringen skulle stöda lokaltrafiken i landskapet Åland att använda biodiesel (Neste MY Förnybar Diesel), och landskapsregeringen betalade mellanskillnaden mellan konventionell diesel och biodiesel. Detta avslutades dock efter att det uppmärksammades och bekräftades från myndighetshåll att Åland har ett eget biomandat och att försäljningen av biobränsle på Åland inte kunde tillgodoräknas i distributörernas rapporteringsskyldighet gällande uppfyllande av distributionsskyldigheten i riket. Uppfattningen är att problemet är att priset för biodiesel blir markant högre på Åland än i riket i och med myndigheternas implementering av det åländska biomandatet. Priset är så högt att det inte går att sälja på Åland. Ytterligare information delges under mötet av Karlsson som underlag. Kort information om det åländska biomandatet framtaget av landskapsregeringen bifogas enligt bilaga 1.
    - Klimatkommissionen anser att det vore skäligt att biodiesel kunde säljas på Åland enligt samma grundförutsättningar som i riket och att även försäljning av biobränsle på Åland skulle räknas in i distributörernas rapporteringsskyldighet i riket.
    - Beslut tas att förvaltningen får i uppdrag att kontakta behörig myndighet i riket och ta reda på information om det finns möjlighet för landskapsregeringen och riket att överenskomma att även försäljning av biobränsle på Åland kunde inräknas i distributörernas rapporteringskrav i riket.
    - Beslut tas att sekretariatet får i uppdrag att kalla in Henrik Juslin till nästa möte och att han tar fram eventuella åtgärdsförslag eller alternativ till nästa möte.
    - Klimatkommissionen konstaterar att biobränsle inte är inom ramen för hållbarhetsprinciperna och att lösningen med biobränsle därför endast kan ses som en ytterst tillfällig lösning under en övergångsperiod eftersom biodrivmedel, av en mängd olika anledningar, inte kommer att kunna vara en del av ett hållbart samhälle.
  - b. Kommissionen förde även en diskussion om fiskdieseln (lokaltillverkad av fiskrens) som användes i lokaltrafiken förut. Fiskdiesel används inte längre eftersom leverantören har avslutat leveranserna. Konstateras att orsaken varför inte leverantören av fiskdiesel kunde fortsätta leveransen var på grund av certifieringsproblem. Det finns en projektrapport från 2017 om mervärdet av fiskrens och olika användningsmöjligheter (se bilaga 2).
  - c. Det konstateras även att en biogasanläggning planeras vid Svinryggen och landskapsregeringen har beviljat investeringsstöd för projektet, men det är osäkert om och i så fall när anläggningen står klar (bl.a. på grund av besvär mot

bygglovet). Dessutom har Svinryggens projektspecifikationer ändrats så att det beviljade investeringsstödet antagligen behöver utvärderas.

6. Flexens utsläppsutredning (kort presentation, Gustav Blomberg)
  - a. Utredningen hittas som bilaga på denna sida <https://www.regeringen.ax/infrastruktur-kommunikationer/el-energi/alands-klimatpaverkan-fornyelsebar-energi>
  - b. Stefan Fransman visade den andra versionen av Energiportalen som landskapsregeringen tillsammans med Flexens utvecklat. Energiportalen är ännu i uppbyggnadsfas, så den är inte offentlig. Dock är första versionen av portalen offentlig och återfinns via denna länk <https://smartenergy.ax/live-matare/>. Planer finns dock på att i framtiden göra den andra och mer avancerade versionen av portalen offentlig och därigenom följa upp olika indikatorer om energianvändning och växthusgasutsläpp.
  - c. Klimatkommissionen anser att det bör ske en uppdatering av de utsläppsberäkningar som gjorts i rapporten. Det kan konstateras att de är beräknade på 2019 års uppgifter.
  - d. Beslut tas att förvaltningen får i uppdrag att fråga Flexens om det är möjligt att få en uppdatering av utsläppsberäkningarna.

7. Bör även klimatanpassning tas upp i klimatkommissionens arbete? – diskussion
  - a. Initialt diskussionsunderlag finns i Flexens utredning och i Anna Hägers framtagna material. Sölve Högman (jordbruksbyrån) och Mikael Sandvik (skogsbruksbyrån) har meddelat att det finns mycket begränsat material om kolsänkor på Åland, men att de gärna deltar i ett möte och diskuterar saken och delger den information som de har tillgång till.
    - David Karlsson och Stefans Fransman informerar om att det bildats en undergrupp till Mål 6-arbetet i utvecklings- och hållbarhetsagendan som har till uppdrag att självständigt ta fram kunskapsunderlag om kolsänkor och åtgärder inom jord- och skogsbruket på Åland och dess potential att binda växthusgaser för ett klimatneutralt Åland. Gruppen rapporterar sina slutsatser och förslag till ansvariga för mål 6 (Stefan Fransman, Gustav Blomberg och till mig) i slutet av året.
    - Anna Häger tar kontakt med Johanna Mattila för att ta upp sitt utredningsförslag gällande kolsänkor på Åland samt fråga henne om hon kan höras i klimatkommissionen. Anna försöker också få information om ytterligare eventuella experter som kan höras.
    - Beslut tas att sekretariatet får i uppdraget att bjuda in Mikael Sandvik och Sölve Högman till nästa möte med kommissionen.
    - Anna Häger föreslår att Anne Antman kan höras i klimatkommissionen, se <https://www.bsag.fi/sv/projekt/carbon-action-svenskfinland/>.

8. Övriga ärenden
  - Protokollen och bilagorna till protokollen från kommissionens möten finns nu på landskapsregeringens hemsida, <https://www.regeringen.ax/infrastruktur->

[kommunikationer/el-energi/alands-klimatpaverkan-fornyelsebar-energi](#). Protokoll med bilagor publiceras på sidan efter att protokollet godkänts av kommissionen.

- Gustav Blomberg informerar om kollektivtrafiksupphandlingen för tätortstrafiken och tilldelningen. Det kan konstateras att i den senaste upphandlingen av tätortstrafik har landskapsregeringen följt EU-direktivet om rena fordon vilket innebär att av de upphandlade fordonen (4 st) ska 20,5% vara eldrivna och ytterligare 20,5% utsläppsfria så som det definieras inom direktivet. I praktiken har majoriteten av anbudsgivarna valt att i sina anbud ange att de avser använda två elbussar.

- Lennart Isaksson tog upp frågan om nationella och åländska klimatmål och klimatlagstiftning kontra EU:s dito. Isaksson menar att Åland borde följa de klimatmål som är fastslagna av EU, och inte skapa egna målsättningar. Detta kommer han att ta upp i en insändare i tidningarna.

- Klimatkommissionen beslutar att genom en workshop låta ta fram eventuell klimatpolitiska förslag och -åtgärder till budget 2024. Kommissionen beslutar att Anna Häger sammankallar kommissionens medlemmar till en workshop som hålls innan nästa formella möte med kommissionen.

9. Nästa möte

- a. Nästa möte hålls 29.9 14.00

10. Mötets avslutade

- a. Mötet avslutas kl 16.15

Harry Jansson
Ordförande

Gustav Blomberg
Sekreterare